

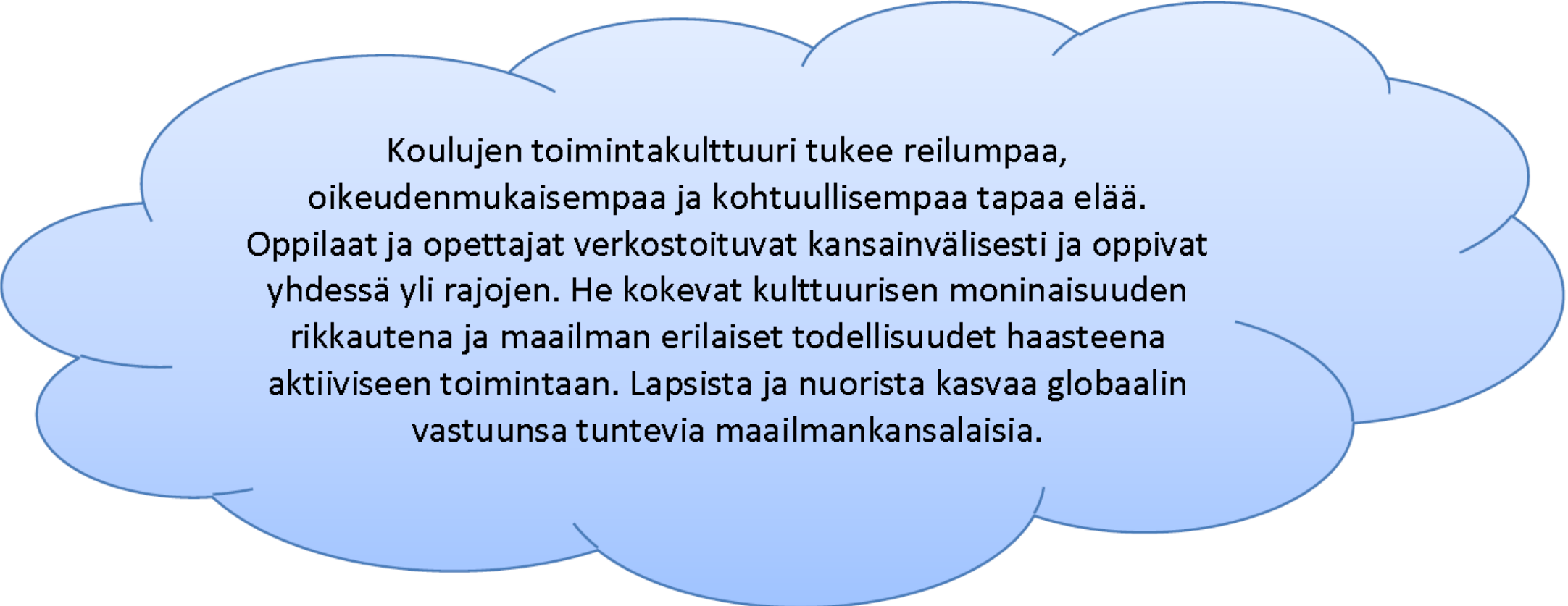
Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

ORIVEDEN KOULUJEN YHTEINEN VESO 6.8.2019

TIINA SARISALMI

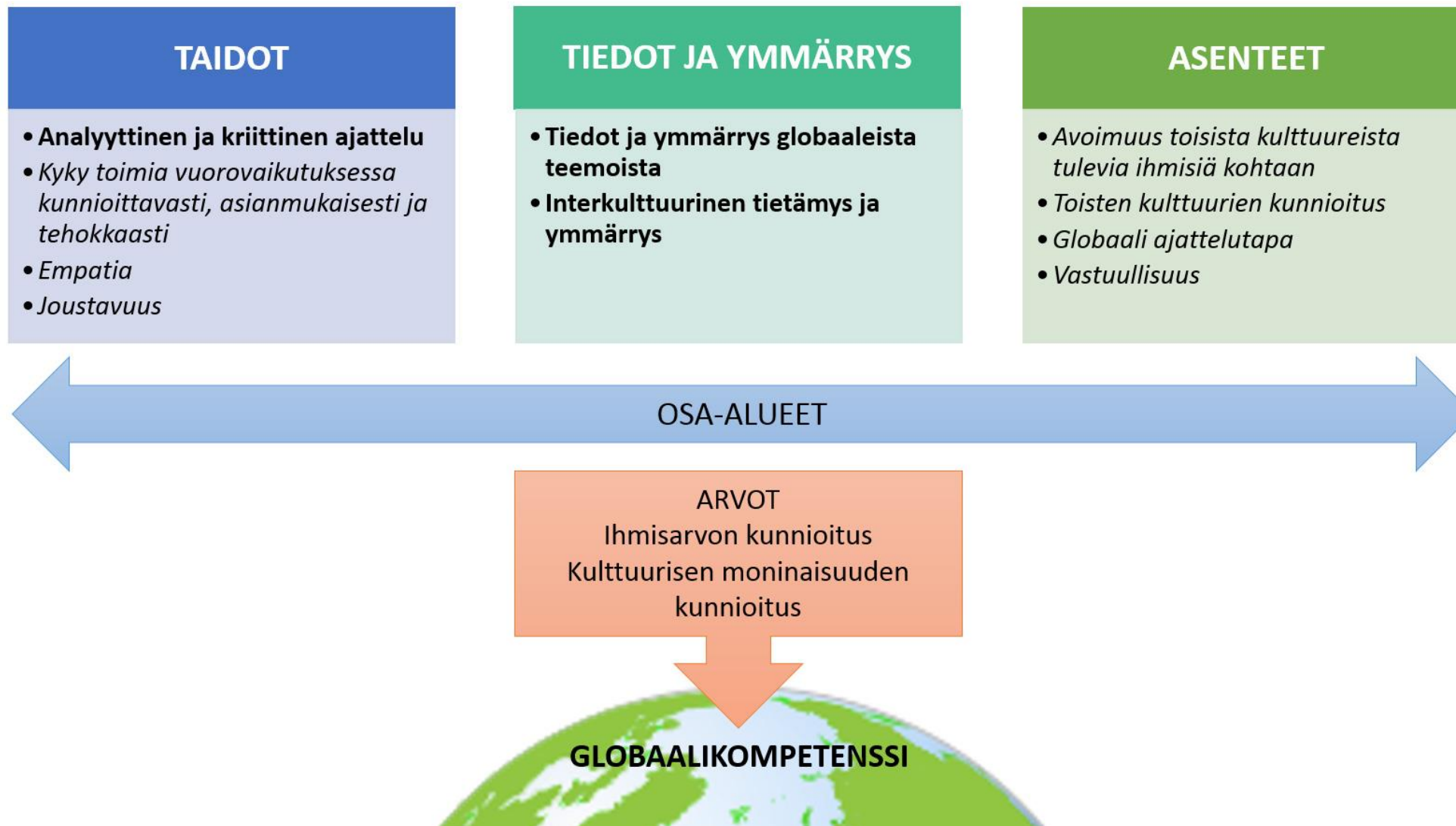
VISIO:

Koulujen toimintakulttuuri tukee reilumpaa,
oikeudenmukaisempaa ja kohtuullisempaa tapaa elää.
Oppilaat ja opettajat verkostoituvat kansainvälisesti ja oppivat
yhdessä yli rajojen. He kokevat kulttuurisen moninaisuuden
rikkautena ja maailman erilaiset todellisuudet haasteena
aktiiviseen toimintaan. Lapsista ja nuorista kasvaa globaalin
vastuunsa tuntevia maailmankansalaisia.

GLOBALIKOMPETENSSIN OSA-ALUEET - OECD 2016

Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

► Kestävä elämäntapa

- arvostetaan luonnon monimuotoisuutta
- ajatellaan arkielämän valintoja ja toimintaa myös toisten kannalta
- tunnetaan vastuuta luonnosta, ympäristöstä ja koko maapallosta
- sitoudutaan kestäviin valintoihin, kohtuulliseen kulutukseen sekä säästämään maapallon energia- ja luonnonvaroja

► Globaali vastuu ja kehityskumppanuus

- yhteinen tahto ja globaali vastuu kaikkein köyhimmistä ja heikoimmassa asemassa elävistä.

Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

► Maailmankansalaisen etiikka

- Eettisyys lähtee liikkeelle toisiin todellisuuksiin tutustumisesta ja se on muiden huomioon ottamista, vastuuta maailman tulevaisuudesta ja heikompien auttamista.
- Suomessa opetussuunnitelman arvopohjana ovat ihmisoikeudet, yhdenvertaisuus, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön säilyttäminen sekä kulttuurisen moninaisuuden arvostaminen.

Tulevaisuuslukutaito

Mitä on tulevaisuuslukutaito ja tulevaisuusopetus?

Tulevaisuuslukutaito on yksilön kyky ymmärtää miten tulevaisuus vaikuttaa nykyhetkeen ja toisin päin, miten nykyhetken päätökset ja teot vaikuttavat tulevaisuuteen.

Tulevaisuusopetus tavoittelee yksilön tulevaisuuslukutaidon ja kokonaisvaltaisen tulevaisuusvalmiuden kehittämistä. Paremman tulevaisuuslukutaidon ja tulevaisuusvalmiuden kautta yksilöt pystyvät hahmottamaan paremmin vaihtoehtoisten tulevaisuuksia, ymmärtämään oman roolinsa ja vastuunsa tulevaisuuden rakentamisessa sekä tarkastelemaan tulevaisuudesta käytävää keskustelua kriittisesti. Tulevaisuuslukutaito vahvistaa yksilön henkilökohtaista resilienssiä jatkuvasti muuttuvassa maailmassa ja navigointikykyä epävarmassa 2020-luvun työelämässä.

Tulevaisuusopetus

Tulevaisuusopetus tiivistettynä

Opetuksen tavoitteita

- Tulevaisuuteen vaikuttavan muutosdynamiikan ymmärrys
- Oma rooli ja vastuu tulevaisuuden rakentamisessa
- Luova ja kriittinen suhtautuminen tulevaisuuteen
- Itsetuntemus, luottamus tulevaisuuteen, oma paikka maailmassa
- Henkilökohtainen resilienssi
- Proaktiivinen tulevaisuusasenne

Keskeisiä opetusteemoja

- Aika: tulevaisuus-nykyisyys-menneisyys
- Tulevaisuuden muutosvoimat: heikot signaalit, trendit, megatrendit
- Mahdolliset, todennäköiset & toivotut tulevaisuudet
- Oma toimijuus

Tarkastelutasot: yksilö, yhteisö, globaali

Menetelmiä

- Tulevaisuuskuvat
- Tulevaisuuspolut & skenaariot
- Tulevaisuusverstaat
- Taidemenetelmät
- Tulevaisuuspelit
- Toimintaympäristön monitorointi
- Lukuisat muut menetelmät, ideointi vapaata

Mikrotaso:
Henkilökohtainen
tulevaisuus

Mesotaso:
Lähiyhteisön tulevaisuus

Makrotaso:
Globaali tulevaisuus

<https://yle.fi/uutiset/3-10905769>:

"Suuri herääminen on tapahtumassa"

Tulevaisuustaidot: täytyy taas oppia miten maailma toimii
(tulevaisuustutkija Markku Wilenius)

- ▶ **Planetaarisen elämän taito** on taito ymmärtää, miten elollinen järjestelmä toimii.
- ▶ **Kompleksisuustaito tarkoittaa**, että vaikka maailmassa informaatiota on koko ajan enemmän, ajatus pysyisi silti selkeänä. Pitää ymmärtää mikä on tärkeää ja mikä vähemmän tärkeää, mihin kannattaa käyttää aikaa ja mihin taas ei.
- ▶ **Luovuustaitoja** tarvitaan, kun täytyy löytää uusia näkökulmia vanhoihin ongelmiin. Tuoreiden näkökulmien hakeminen vaatii ajatukselta liikkuvuutta.
- ▶ **Empatiataidot** korostuvat, koska ihmiset ja tieto liikkuvat jatkuvasti enemmän, kun kulttuurinen monimuotoisuus lisääntyy